

for Retten, eller kan Modparten svare med henholdsvis Lockout eller Strejke? For ifald Modparten ikke behøver at gaa Rettens Vej, men kan gaa den af mig her nævnte Vej, beror det jo paa Modparten, om en Ulovlighed skal afgøres ad Procesvejen eller ad Kampvejen. Jeg kunde derfor ønske, hvis jeg har forstaaet Paragraffen rigtigt, at f. Eks. Forligsmanden fik Paataaleret, ifald der var sket et Retsbrud, og at det ikke blev den krænkede Part alene, thi først saa var man sikker paa, at ingen Retsstrid førte til Strejke eller Lockout. Jeg vil tilstaa, at jeg ogsaa havde ønsket, at de to Parter ikke kunde have friet sig for Pligten til at gaa til Overenskomst, jeg vilde have ønsket, at Voldgiften havde været obligatorisk og ikke deklaratorisk. Men i det store og hele maa det siges, at trods det, at Loven ikke indfører tvungen Voldgift, er dette naaet, saaledes at naar Arbejdsgiverne ikke direkte ville det, vil enhver Retskonflikt i Virkeligheden gaa Domsvejen og ikke Kampvejen, og det er for Arbejdsgiverne en meget stor og meget afgørende Fordel. Og da Arbejdsgiverne netop staa paa det taktiske Standpunkt, at de sige: Vi kunne ikke staa os ved den lille spredte Strejke, vi ville kun have den koncentrerede Kamp, og de opnaa, at den spredte Strejke faktisk bliver umuliggjort. ligger deri en meget stor, afgørende Sejr, som Arbejdsgiverforeningen har vundet, ikke blot med, men ogsaa uden Lovgivningens Hjælp, faktisk ifølge Kræfter, den selv har.

Jeg vender mig nu til Spørgsmaalet om Straf og Erstatning. Jeg har nylig for det høje Ting gennemgaaet de nugældende Regler, og efter dem er Erstatningspligten ret ubegrænset paa Grund af Offentliggørelsens Nødvendighed. Den nugældende Regel er med Hensyn til Organisationernes Stilling den, at hvor en Organisation er meddelagtig, er den erstatningspligtig, men hvor en Organisation ikke er meddelagtig, fastsætter Praksis, at den ikke er erstatningspligtig. Det er en ganske naturlig Regel, som ogsaa følges i hele vor Lovgivning. Nu bliver Spørgsmaalet først og fremmest: Hvad er Meddelagtighed? Jeg tror, det var det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg), som kom med en Bemærkning derom, og jeg vil da sige, at den kan være baade passiv og aktiv. Aktiv er den direkte Ordre fra Fagforeningen, men hvad er den passive Meddelagtighed? Kommer der en Strejke eller en Lockout, som er bleven bragt til vedkommende Fag-

forenings eller Arbejdsgiverforenings Kendskab, uden at de have skredet ind imod den, finder der saa Meddelagtighed Sted eller Ikke-Meddelagtighed? Det vil jeg gerne have klaret, før Lovforslaget forlader Tinget.

Med Hensyn til Organisationernes Erstatningspligt indeholder Lovforslaget den nye Regel, som vi ikke før have kendt i vor Lovgivning, at Organisationen er ansvarlig, uden at den har gjort sig delagtig i den paaklagede Arbejdsstandsningens Iværksættelse eller Fortsættelse, naar Konflikten vedrører Forstaaelsen af en foreliggende Priskurant med almindelige Bestemmelser eller en almindelig mellem Organisationerne bestaaende Overenskomst. En retsstridig Strejke vil altsaa af den Grund ikke blot skabe Erstatningsansvar for de Arbejdere, som erklære Strejken, men ogsaa for den uskyldige Trediemand, nemlig den Organisation, som ikke har haft noget som helst med det hele at gøre — jeg forudsætter, at Organisationen ikke er meddelagtig. Her modtager altsaa Arbejdernes Organisation en Erstatningspligt for en den ganske utilregnelig Handling fra Trediemands Side, hvori den ingen Andel har. Det er det, som er et ganske nyt Retsprincip, om hvilket jeg vil sige, at jeg er glad ved, at der er blevet Enighed derom fra begge Sider, for var der ikke blevet det, turde jeg ikke stemme for en Lov, som bryder de almindelige Retsregler i den Grad, som denne gør. Men naar begge Parter gøre denne Indrømmelse, synes jeg, det er en stor og afgørende Indrømmelse i Fredens Interesse, som bør skrives paa de Herrers Kreditside. I øvrigt vil jeg sige, at den dog ikke er helt ukendt. Vi have i Sætternes Overenskomst en Regel om, at Sætternes Organisation skal staa inde for Skaden, naar et af dens enkelte Medlemmer forlader sin Plads i Utide.

Saa er der i Lovforslaget Spørgsmaalet om Bodens Størrelse. Dette Begreb hænger overordentlig meget i Luften. Det smukkeste ved Paragraffen er Ordet: Bod; det er jeg overordentlig glad ved, for det er et kønt gammelt dansk Ord; men jeg kunde have ønsket, at der havde været nogen Antydning af, hvorledes denne Bod kan fastsættes. I Virkeligheden kan Bod betyde alt muligt, fra en lille Konventionalbøde, fra en Retsomkostning til en Erstatning, som gaar op i Hundredetusinder. Man kunde maaske der have haft et objektivi Kriterium i dette, hvor mange Arbejdsdage der er tabt henholdsvis for